

Sygn. akt I ACa 330/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz (spr.)
Sędziowie :	SA Mieczysław Brzdąk SO del. Grażyna Kardolińska
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2016 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Apelacyjnego w (...), Prezesowi Sądu Okręgowego w (...), Prokuratorowi Apelacyjnemu w (...) i Prokuratorowi Okręgowemu w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 18 stycznia 2016 r., sygn. akt I C 277/13,

- 1) uchyla zaskarżony wyrok w punkcie I. w części oddalającej powództwo o zapłatę, wywodzone z czynności podejmowanych przez Prokuraturę Okręgową w (...), i w tym zakresie pozew odrzuca;
- 2) w pozostałej części apelację oddala;
- 3) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 10 800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego;
- 4) przyznaje radcy prawnemu D. S. (S.) od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Częstochowie) 8 856 (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) złotych, w tym 1 656 złotych podatku od towarów i usług, z tytułu wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Grażyna Kardolińska	SSA Piotr Wójtowicz	SSA Mieczysław Brzdań
------------------------------	---------------------	-----------------------

Sygn. akt I ACa 330/16

UZASADNIENIE

Powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od reprezentowanego przez różne stations 500000,-zł za zniszczenie jego dorobku życiowego i za okradanie go przez działającą na zlecenie prokuratorów i sędziów policję od roku 2000 poczynając oraz 25000000,-zł za ukrycie spraw o sygnaturach V Ds 16/07, V Ds 22/07/S i V Ds 84/06, a także pozwów w sprawach o sygnaturach I C 995/08 i I C 270/10 Sądu Okręgowego w (...); domagał się również zasądzenia ustawowych odsetek karnych od dnia 20 lutego 2007 r. i zasądzenia odsetek od odsetek od dnia 19 marca 2007 r.

Ustanowiony dla niego pełnomocnik wskazał, że żądanie zadośćuczynienia w kwocie 25000000,-zł wynika z doznania przezeń krzywdy, zwłaszcza uszczerbku na zdrowiu i czci oraz naruszenia nietykalności mieszkania i tajemnicy korespondencji, i że szkoda w wysokości 500000,-zł powstała na skutek uniemożliwienia mu dochodzenia we właściwym trybie wyrównania wynikającej z wielokrotnych włamań do jego mieszkania szkody majątkowej.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił powództwo i przytoczył następujące motywy swego rozstrzygnięcia:

Powód w kierowanych do Ministra Sprawiedliwości pismach, składał zawiadomienia o dokonaniu przez funkcjonariuszy publicznych przestępstw polegających na udziale w zorganizowanych grupach przestępczych, na ukrywaniu zawiadomień, na nienadawaniu im właściwego biegu oraz na powodowaniu u niego obrażeń ciała i na okradaniu go. Postępowanie prowadzone było początkowo w sprawie V Ds 84/06 Prokuratury Okręgowej w (...), a następnie sprawa przekazana została do Prokuratora Apelacyjnego w (...), który skierował ją do prowadzenia Prokuraturze Okręgowej w (...), gdzie toczyła się pod sygnaturą V Ds 16/07. Postanowieniem z dnia 2 maja 2007 r. odmówiono wszczęcia w tej sprawie śledztwa, ale po uchyleniu tego postanowienia postępowanie toczyło się dalej, tym razem pod sygnaturą V Ds 22/07; zostało ono ostatecznie umorzone wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, a dalsze skargi powoda skutkowały wydawaniem postanowień o braku podstaw do podjęcia umorzonego postępowania na nowo.

Dnia 26 września 2008 r. powód wystąpił do Sądu Okręgowego w (...) z pozwem przeciwko Skarbowi Państwa-Prokuraturze Okręgowej w (...) o zasądzenie na jego rzecz 1200000,-zł za wyrządzone mu przez prokuratorów z Prokuratury Okręgowej w (...) szkody oraz 24800000,-zł zadośćuczynienia za dręczenie, dyskredytowanie, gnębienie, nękanie, prześladowanie i szykanowanie go. W dniu 2 lutego 2010 r. Sąd Okręgowy w (...) wydał w sprawie I C 995/08 wyrok w oddalający powództwo i zasądający od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów. Apelacja powoda od tego wyroku została przez Sąd Apelacyjny w (...) w dniu 16 czerwca 2010 r. oddalona, a postanowieniem z dnia 28 lutego 2014 r. Sąd ten odrzucił skargę powoda o wznowienie postępowania.

Zarejestrowany przez Sąd Okręgowy w (...) pod sygnaturą I C 270/10 kolejny pozew powoda przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Okręgowego w (...) został zarządzeniem z dnia 7 stycznia 2011 r. zwrócony, a zażalenie powoda na to zarządzenie zostało przez Sąd Apelacyjny w (...) oddalone.

Zeżnanie powoda, z uwagi na ogólnikowe przedstawianie przezeń faktów, nie wniosło do sprawy istotnych okoliczności.

Charakter dochodzonych przez powoda roszczeń wskazuje, że ich podstawą jest art.417 k.c. oraz przepisy o ochronie dóbr osobistych.

Powód w niniejszym procesie nie wykazał bezprawności działania prokuratur i sądów; ograniczył się on do postawienia im zarzutów, nie przedstawiając żadnych dowodów na ich poparcie. Za bezzasadne należało uznać twierdzenia powoda, że prokurator ukrywał nadsyłane przezeń zawiadomienia i nie podejmował żadnych czynności w sprawie. Z akt sprawy V Ds 22/07 wynika, że włączane do nich były kolejne nadsyłane przez powoda pisma i że podjęta została próba przesłuchania go, że w związku z kolejnymi składanymi przez powoda zawiadomieniami wydawano w niej postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia, a postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa zostało przez Prokuraturę Apelacyjną w (...) uchylone i że powodowi doręczano odpisy wydawanych w sprawie postanowień z pouczeniem o przysługujących mu środkach zaskarżenia. W tej sytuacji teza o ukrywaniu jego zawiadomień i niepodejmowaniu czynności nie może być uznana za zasadną; nie wykazał także powód innego rodzaju bezprawności w działaniach prokuratorów.

Brak również podstaw do przyjęcia bezprawności działania Sądu Okręgowego w (...). Wydany przez ten Sąd w sprawie I C 995/08 wyrok został poddany kontroli sądu drugiej instancji, a skarga o wznowienie postępowania została prawomocnie odrzucona. Z kolei w sprawie I C 270/10 oddalające zażalenie powoda na zwrot pozwu orzeczenie Sądu Apelacyjnego w (...) potwierdziło prawidłowość stanowiska Sądu Okręgowego w (...).

Nie zostały też udowodnione pozostałe przesłanki wynikającej z art. 417 k.c. odpowiedzialności, powód nie wykazał bowiem ani szkody, ani związku przyczynowego, w jakim owa domniemana szkoda miałaby pozostawać z działaniami sądów i prokuratur. Nie wykazał on też mogącego skutkować przyznaniem mu na podstawie art. 448 k.c. zadośćuczynienia naruszenia jakiegoś dobra osobistego, ograniczając się do ogólnikowego stwierdzenia, że zniszczono jego zdrowie psychiczne i fizyczne.

W tej sytuacji powództwo podlegało oddaleniu.

Jako podstawę rozstrzygnięć o kosztach przywołał Sąd art.102 k.p.c. oraz normy §2 ust. 1 i 2 i §6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

W apelacji od opisanego wyżej wyroku powód zarzucił obrazę art. 233§1 k.p.c. i w oparciu o ten zarzut wniósł o zmianę tego wyroku przez zasądzenie na jego rzecz od pozwanego 2550000,-zł lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W pierwszym rzędzie rozważyć przyjdzie wzajemny stosunek obecnie zgłoszonego żądania zapłaty odszkodowania i zadośćuczynienia w związku z czynnościami podejmowanymi przez Prokuraturę Okręgową w (...) z żądaniami zgłoszonymi w prawomocnie już zakończonej sprawie I C 270/10 Sądu Okręgowego w (...). Analiza ich prowadzi jednoznacznie do wniosku o ich tożsamości, w tym zatem zachodzi przeszkoda do ich merytorycznego rozpoznania w postaci powagi rzeczy osądzonej, którą sądy orzekające obowiązane są brać pod uwagę z urzędu.

W tej sytuacji merytorycznemu rozpoznaniu podlegać mogły tylko te żądania, podstawą których były działania pozostałych wskazanych przez powoda stationibus fisci, to jest Prokuratury Apelacyjnej w (...), Sądu Okręgowego w (...) i Sądu Apelacyjnego w (...).

Obrazy art. 233§1 k.p.c. skarżący upatruje w przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że nie wykazał on uchybień, jakich dopuścić się mieli funkcjonariusze pozwanego, że nie wykazał on naruszenia dobra osobistego ani krzywdy, jakiej miał doznać, wreszcie że nie wywiązał się on z obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Tak skonstruowany zarzut jest formalnie wadliwy, merytorycznie zaś – bezzasadny.

Art. 233§1 k.p.c. normuje sposób oceny dowodów pod kątem ich wiarygodności lub mocy, pozostawiając w tym zakresie sądowi orzekającemu pełną praktycznie swobodę, ograniczoną jedynie koniecznością pozostawiania w zgodzie z zasadami logiki i doświadczenia rzeczowego. Aby móc zatem skutecznie zarzucić uchybienia tej normie, wskazać należy, który dowód i z jakich przyczyn oceniony został wadliwie, skarżący tego tymczasem nie czyni, formułując szczegółowe zarzuty taki w sposób, że uznać je należy za odnoszące się w istocie do obrazy art. 6 k.c., w konsekwencji zaś i do innych, nie przywołanych w apelacji, norm prawa materialnego, poprawność zastosowania którego Sąd Apelacyjny i tak musi wziąć pod uwagę z urzędu.

W tej sytuacji poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia, skądinąd oparte na treści akt kwestionowanych przez powoda postępowań i na jego zeznaniach, obejmujące okoliczności w istocie niesporne, Sąd Apelacyjny może w pełni zaakceptować.

Na tle prawidłowych ustaleń równie prawidłowo zastosował Sąd Okręgowy prawo materialne; w szczególności bez jakiegokolwiek obrazy art. 6 k.c. doszedł do przekonania, że powód nie wykazał przewidzianych w art. 417 k.c. i w art. 448 k.c. przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa; dodać do tego można, że nie wykazał też tych przesłanek, które przewidziane zostały w art. 417⁽¹⁾ k.c., nie przedstawił w szczególności wymaganego tą ostatnią normą stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń, wydanych czy to w postępowaniu karnym (w sprawie Prokuratury Apelacyjnej w (...)), czy to w postępowaniu cywilnym (w sprawach Sądu Okręgowego w (...)) i Sądu Apelacyjnego w (...).

Dla porządku już zatem tylko warto wskazać, że nie mogło być bezprawnym wydanie postanowienia odmawiającego powodowi ustanowienia dlań pełnomocnika z urzędu, skoro wydanie takiego rozstrzygnięcia mieści się ewidentnie w uprawnieniach sądów orzekających, a ponadto samo przez się – wbrew lansowanej w apelacji tezie – nie może prowadzić do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. Dodać jeszcze tylko można, że kwestionowanie odmowy ustanowienia dla powoda pełnomocnika w postępowaniu wywołanym skargą o wznowienie już prawomocnie zakończonego postępowania w sytuacji, gdy skarga podlegała a limine odrzuceniu, jest co najmniej niezrozumiałe. Podobnie nie mogło być bezprawne zarządzenie o zwrocie pozwu, i to niezależnie od tego, że (jako orzeczenie formalne) nie zamykało ono drogi do ponownego wytoczenia powództwa. Nie sposób wreszcie dopatrzeć się bezprawności w zaakceptowaniu przez Prokuraturę Apelacyjną umorzenia postępowania przez Prokuraturę Okręgową w (...).

Trafnie Sąd Okręgowy wskazał też, że w innych niż wydanie orzeczeń czynnościach wskazywanych przez powoda jako sprawy jakiejś jego szkody lub krzywdy organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości zarzucane w procedowaniu uchybienia nie zaistniały. W szczególności nie wykazał powód, by jakieś jego pisma nie były włączane do akt lub by ukrywano przed nim jakieś działania, a samo jego subiektywne przekonanie, że zdarzenia takie miały miejsce, jest dalece niewystarczające.

Już samo niewykazanie bezprawności działania wskazanych w pozwie stationibus prowadzić musiało do oddalenia powództwa. Niezależnie od tego podkreślić należy, że Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, że powód nie wykazał ani szkody w rozumieniu art. 415 k.c., ani krzywdy w rozumieniu art. 448 k.c. I w tym wszak przypadku samo jego subiektywne przekonanie o szkodzie i krzywdzie dowodu zastąpić nie może. Podkreślenia wymaga, że – wbrew zawartemu w apelacji zarzutowi dopuścił i przeprowadził Sąd Okręgowy z dokumentów znajdujących się w aktach toczących się z udziałem powoda spraw i to te właśnie dokumenty zasadności roszczeń powoda zaprzeczyły.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386§3 k.p.c. w związku z art. 199§1 pkt 2 k.p.c. i na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego podstawę swą znajduje w normach art. 98§1 i §3 k.p.c. oraz §4 ust. 1 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu w związku z §2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Grażyna Kardolińska SSA Piotr Wójtowicz SSA Mieczysław Brzda